Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פרענומעריערען אונד דער פרענומעראציאנס-פרייז בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין פעסט וואייצנער בולוואר נומ' 29, וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליבע.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט דרייאמאל וואכענטליך מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג, אונד זא װײַטער

פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציאהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביאהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פירטעליאהר. 2 גולד.50 קר. ע. וו.

פירס אויסלאנד
גאנציאהריג 11 גולד.— קר' ע' וו'
האלביאהריג 5 גולד.50 קר' ע' וו'
פירטעליאהר 2 גולד.75 קר' ע' וו'

Nr. 78, דרייצעהנטער יאהרגאנג — פעסט, פרייטאג יא תמוז ה.תרמ"א. — Pest, den 8 Juli 1881.

נאכוועהען צו דען וואהלען.

נור געבילדעטע בירגער בלייבען נאך דער איינמאל ערפאלגטען וואהל רוהיג. זיא קעמפפטען וועהרענד דער וואהל, אום איהרעם קאנדידאטען דען זיעג צו פערשאפפען. האט יעדאך דער געגענקאנדידאט געזיעגט, דאנן אנערקעננען זיא דענזעלבען אלס איהרען רעכטמעסיגען דעפוטירטען. אנדערס איזט עס אבער אינטער איננגעבילדעטען וועהלערן. האט דא איינע פארטייא איינע ניעדערלאגע ערליטטען, דאנן בעגיננט זיא ערסט רעכט מיט איהרען שמעהונגען, שימפפונגען אונד איפרייצונגען, אום איינען היעדרען בירגער-קריעג הערפארצורופען.— אם גרעללסטען צייגט זיך דיעס דארט, וואו פערשיעדענע נאציאנאליטעטען אין איינעם וואהלקאמפפע איינאנדער געגענאיבער שטאנדען! צו בעדויערן איזט היעבייא יעדאך הויפטזעכליך, דאס דיא לײדענשאפט דער בעזיעגטען פארטייא זיך דאנן אויך געגען דיא י ו ד ע ן ווענדעט, דענען אללע שולד דער ניעדערלאגע צוגעשאבען ווירד!

זא פעראפפענטליכט דאס סלאווישע בלאטט „נאראדני נאווינ", וועלכעס אין טהורוין-סענט-מארטאן ערשיינט, פאלגענדען לײדענשאפטליכען ארטיקעל:

„אין דען ביידען בעצירקען אונזערעס טהורוצער קאמיטאטעס האבען אונזערע געגנער, דיא אונגארישען דעפוטירטען-קאנדידאטען, געזיעגט געגען אונזערע סלאווישען דעפוטירטען-קאנדידאטען; עס איזט לײדער צום גראסען אונגליק פיעל סלאווישעס בלוט בייא דיעזען וואהלען געפלאססען. גלייך ביים בעגיננע דער וואהלען קאננטע מאן עס בעמערקען, מיט וועלכער שאמלאזען פרעכהייט דיא קארטעשע אין דאס וואהל-לאקאל זיך הרענגטען, אום דיא בירגער פאן אונזערער סלאווישען פארטייא וועגצולאקען. בעזאנדערס פיעלע י ו ד ע ן בעוועגטען זיך דא, וואהרענד אונזערע פארטייא אין נאך גראסערע אייפריגונג פערזעטצט ווארדע, דא מאן יא דאס אונלויטערע טרייבען דיעזער לײטע איבעראלל קעננט. דיא יודען מישטען זיך געוואלטזאם אינטער דיא וועהלער. אום יעדעם איינצעלנען הײמליך איינען „פינפער" אין דיא האנד צו שטעקען. איינען זאלך שמעהליכען שטימען-קויף איבטען דיא יודען. אבער אויך דער ווייצנעשפאן אונד דער שטוהלריכטער בענאהמען זיך בייא דען וואהלען ניכט בעססער אלס דיא יודען. דער הערר וויצעגעשפאן פערגאס זיך זא ווייט. איינעם סלאווישען וועהלער דען שטאק אוס דער האנד צו רייסען אונד אויף זיינעם איינענען קאפף צו צערברעכען.— נון ווארדע גאר אלארם געבלאזען. דער קאממאנדאנט ריקטע מיט דעם מיליטער אויס. דיא סאלדאטען טראקטירטען אונזערע רוהיגען סלאווישען וועהלער מיט קאלבענשלעגען. דרייאמאל שטירמטע דאס מיליטער אין טהורוין-סענט-מארטאן מיט איינגעפפלאנצטעם באיאנעט אויף דאס סלאווישע פאלק איין. איינינע ווארדען שווער פערוואונדעט, דער געוועזענע בירגערמייסטער נעבסט איינעם זיינער פריינדע ווארדע אונטער דען פיסען געטרעטען.— זעהר פיעלע ערהיעלטען עמפפינדליכע באיאנעטשטיכע. דיא ערביטטערונג אונזערעס פאלקעס ביים אנבליקע דעס פליעסענדען בלוטעס לאסט זיך ניכט בעשרייבען. פיר י ו ד ע ן, וועלכע ביים אנקויפע פאן שטימען ערגריפפען ווארדען, ערהיעלטען פאן אונזערען לײטען אללערדינגס טיכטיגע פריגעל. אבער אונטער זאלכעס דרוקע אונד זאלך בעטריגערישעס אונד געוואלטזאמעס פארגעהען מוסטע אונזערע פארטייא לײדער אללערדינגס איינע ניעדערלאגע ערלײדען."

זא וויט דאס ערוועהנטע סלאווישע בלאטט. מאן זיעהט היערויס, דאס דיא סלאווען פיר איהרע ניעדערלאגע געראדע אן דען י ו ד ע ן ראבע איבען מאכטען! דאס קאנן וואהל ניעמאנדען איבעראשען. זעלבסט אין געבילדעטען שטעדטען, וויא ראאב, האט דיא בעזיעגטע פארטייא אללע שולד פיר איהרע ניעדערלאגע אויף דיא יודען געשאבען. וואס זאלל מאן ערסט פאן דען ראהען סלאווען ערווארטען! אין דער טהאט ווארען אבער אין טהורוין-סענט-מארטאן דיא יודען אן דעם אויסגאנגע דער וואהלען עבענזא וועניג שולד, אלס עטווא אין ראאב אונד אין אנדערען ארטען. דעם „פעסטער-שורנאל" ווירד היעריבער אויס טהורוין-סענט-מארטאן פאלגענדעס בעריכטעט:

„עס איזט יא בעקאננט, דאס דיא סלאווען גראססע יודענפיינדע זינד. זיא מאכטען עס מיט דען יודען עבען זא מאכען, וויא איהרע שטאממעסגענאססען אין רוסלאנד. דעסהאלב שיעבען זיא אללע שולד אן איהרער ניעדערלאגע דען יודען צו. זיא שפרענגען אויס, דאס דיא יודען שטיממען געקויפט. זיא וואללטען דאס פאלק געגען דיא יידישען איינוואהנער העטצען. וואס יעדאך דיא „פיער געפרעגעלטען" בעטריפפט, זא ווארן אונטער דענזעלבען נור איינער יודע, דיא אנדערען דרייא ווארען קאטהאליקען; יא, איינער דערזעלבען וואר זאגאר קאטהאלישער גייסטליכער. אבער זעלבסט דער איינע יודע האט גאנץ אינפערדיענט פאן דען ראהען סלאווען פריגעל איינשטעקען מיססען. ער וואר גאר קיין וועהלער, זאנדערן איין ארמער הויזירער אויס פרעמדער געגענד, דער נור צופעלליג אם וואהלטאגע אין טהורוין-סענט-מארטאן זיך בעפאנד!"

נון, וויר האבען שאן פאר וואכען אויף דיא אנטי-סעמיטישען בעשטרעבונגען דער סלאווען אין נארד-אונגארן אויפמערקזאם געמאכט. דא דיא סלאווען יעדאך געגען דען וויצעגעשפאן אונד דען שטוהלריכטער מיט דערזעלבען לײדענשאפט וויטהען, וויא געגען דיא יודען, זא ווערדען דיא בעהארדען יא אים אינטערעססע איהרער איינענען זיכערהייט רעכטצייטיג דאהין שטרעבען, יעדע אויסשרייטונג זייטענס דער ראהען סלאווען הינטאנצוהאלטען אונד צו אונטערדריקען!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דער „אנפאנג דעס ראמאנס.") זא אפט וויר מיט דער ליעפערונג איינעס נייען ראמאנס אין אונזערעם בלאטטע בעגיננען וואללען, מאכען וויר דאראויף נאך 3 וואכען צופאר אויפמערקזאם, דאמיט דיאיעניגען, וועלכע וויסען דיעזעס ראמאנס אונזערע צייטונג פרענומעריערען וואללען, דיעס רעכטצייטיג טהון מאגען, דא וויר דאנן שפעטערהין דען נייא-איינטרעטענדען פרענומעראנטען דען „אנפאנג דעס ראמאנס" ניכט מעהר נאכליעפערן קאננען. מאנכע אבער שענקען אונס קיינען גלויבען, וועגן וויר דאס גראסארטיגע דעם צו ליעפערנדען ראמאנס ריהמען. זיא דענקען זיך: „וויר וואללען ערסט אבווארטען, וואס דיא איבריגען לעזער צו דיעזעם נייען ראמאן זאגען ווערדען — אונד וועגן זיא דיעזען ווירקליך אלס גראסארטיג בעצייכנען, ווערדען וויר פרענומעריערען; מאן ווירד אונס שאן דען „אנפאנג דעס ראמאנס" נאכזענדען!" — וויר מיינען, דאס מאן אונס, וועלכע זא פילע גראסארטיגע ראמאנע („שטערן-זעהער" — „מערקווירדיגע פערהעלטניססע" — „דאס פערשוואונדענע טעסטאמענט" — „דער געהיימניספאללע" אונד יעטצט דיא „צווייא שוועסטערן") ליעפערטע, שאן צוטרויען שענקען קאננטע, אונד ניכט ערסט דאס אורטהייל אנדערער אבווארטען מיסטע. — אבער איינינע בעזיננען זיך ערסט שפעטער, קאממען צו שפעט אויף דען טעם, פרענומעריערען ערסט בייא דען וויטערען פארטזעטצונגען אונד פערלאנגען שטירמיש דען „אנפאנג דעס ראמאנס", וועלכען וויר מיט בעסטעם ווילען ניכט מעהר נאכשיקען קאננען. אויך נאך יעטצט, וואו וויר שאן בייא דער 138. פארטזעטצונג דעס ראמאנס „צווייא שוועסטערן" האלטען, בעקאממען וויר צאהלרייכע צושריפטען, אין וועלכען וויר אום דען „אנפאנג דיעזעס ראמאנס" ערזוכט ווערדען. — וויר פערזיכערן, דאס וועגן מאן אונס טויזענד דוקאטען פיר א ל ל ע זייט דעם אנפאנגע דיעזעס ראמאנס ערשיענענען בלעטטער אנביעטען ווירדע, וויר דיעזע דעננאך ניכט קאמפלעט נאכליעפערן קאננטען! — דיא מייסטען דיעזער בלעטטער זינד בערייטס גענצליך פערגריפפען. פיעלע פערלאנגען איינען סעפאראטען אבדרוק דיעזעס ראמאנס אלס בוך; אבער דאס קאננען וויר ניכט טהון, וויל דער הערר פערפאססער דיעזעס ראמאנס — אויס געוויססען גרינדען — דיא ליעפערונג זיינעס ראמאנס נור אין דער „יידישען פעסטער צייטונג", ניכט אבער אלס סעפאראט-אבדרוק, אלס בוך, בעוויללינגען וויל. — דיעזער ראמאן „צווייא שוועסטערן" האט גראסארטיג אנגעפאנגען אונד ווירד אויך גראסארטיג ענדען — אונד שאן אנפאנגס איינעס בעגיננען וויר ווידער מיט דער ליעפערונג איינעס נייען, עבענפאללס וואונדערבארען ראמאנעס, אויף וועלכען וויר שאן יעטצט דיא ג' לעזער אויפמערקזאם מאכען. וועגן וויר דיעזעס נייען ראמאנס, דען וויר אלס זעהר בעלעהרענד אונד אינטערהאלטענד ריהמען, פרענומעריערען וויללט, מאגע דיעס יעטצט בייא צייטען טהון, דאמיט וויר רעכטצייטיג דיא האהע דער אויפלאגע בעשטיממען קאננען. — דיא ג' לעזער קאננען אונס שאן פערטרויען שענקען, אינדעם זיא בערייטס צור גענוגע וויססען, דאס נור אויסגעצייכנעטע ראמאנע אין אונזערעם בלאטטע אויפנאהמע פינדען. שאן דער אנפאנג דעס נייען ראמאנס ווירד אנציעהענד אונד שפאננענד זיין — אונד וויר ווערדען עס בעדויערן, וועגן וויר דאנן דען שפעט איינגעטרעטענען לעזערן דען „אנפאנג דעס ראמאנס" ניכט מעהר נאכשיקען קאננטען.

* (דיא אויפשטענדע דער טשעכען) האבען איינע שארפע ערקלערונג דער דייטשען דעפוטירטען דעם וויענער רייכסראטהעס הערפארגערופען. איינע וויענער דעפעשע פאם 7-טען דיעזעס מעלדעט נעמליך: הייטע זינד 80 דייטשע דעפוטירטע דעס רייכסראטהעס צור בעראטהונג צוזאממענגעטרעטען, אום איבער דיא טשעכישען אויפטריטטע געגען דיא דייטשע בעפאלקערונג בעשלוס צו פאססען. נאך לענגערער בעראטהונג ווארדע פאלגענדער ענטשלוס געפאסט אונד פאן אללען אנוועזענדען אונטערשריעבען: „וויר אונטערצייכנעטען דעפוטירטען געבען אונזערער ענטריסטונג אויסדרוק איבער דיא מיסהאנדלונג, וועלכע פאנאטישע טשעכען געגען שוטצלאזע דייטשע שטודענטען אונד בירגער פעראיבט האבען. דיעזעס שמאכפאללע פארגעהען געגען אונזערע דייטשען שטאאטס-גענאססען ערפיללט אונ-

ווי'כטע אין דאס בעטהויז דעם סאדאגאָרער ראבבי־נערס איינגעבראָכען אונד ענטוועגדעטען דא פ'ער ספרי תורה, די'א פיר די'עזען ראבבי'נער דאָפּפּעל־היילי'ג אונד טהייער וואַרען, וויל ער זיא פאָן דעם בעריהמטען אפּטער אונד בערדי'טשעווער ראבבי'נער ערבטע. די'עזע איינברעכער וואַרען נור רשעים אונד קיינע גנבים, דא זיא דאס דאָרט פאָרהאנדענע פ'עלע גאָלד, זילבער אונד עדעל-שטיינע, די'א פ'עלע טויזענדע ווערטה זינד, ניכט בעריהרטען, יא זאָגאר די'א זילבערנען „ידים" נאהמען זיא הי'נטער אונד ליעסען זיא צוריק — אונד נור דאס פערגאמענט דער ספרי תורה נאהמען זיא מיט, אים די'עזע היי'ליגע תורה צו בעשימפּפען. זיא צערשניטטען די'עזע היי'ליגען פערגאמענט-ראָללען אונד וואַרפען זיא איין דען מיסט אונד אין דען קאָטה. — דאס גאנצע געשאה אלזאָ פאָן דען ני'עדערטרעכטי'גען פּושעים אונד רשעים, וועלכע דען סאדאגאָרער ראבבי'נער ערגערן אונד צו טאָדע קרענקען וואָללטען. — די'א סאדאגאָרער פּאָליצי'א האט נון זעלבער נאכפּאָר־שונגען אונד אונטערזוכונגען געגען די'א באָזעוויכטע איינגעלייטעט — ביז זיא די'עזעלבען אויך ענטדעק־טע — אונד אונטער די'עזען באָזעוויכטען בעפי'נ־דעט זיך ליידער אויך איין יידישער שטודענט; אבער די'עזער איזט ניכט דער אין אונזערעם בלאטטע ער־וועהנטע יאקאָב איסלענדער, זאָנדערן איין אנדע־רער." — זאָ לויטעט די'א בעריכטיגונג, וועלכער נאָך הינצוגעפי'גט ווירד, דאס דער סאדאגאָרער רבי זעלבסט ביי'א דער ניכט-חסידים אונד זאָגאר ביי'א דען ניכט-יודען זעהר געעהרט אונד געשעטצט ווירד, דא ער זעהר וואָהלטהעטי'ג איזט אונד וואָ־כענטליך 500 ביז 1000 גולדען אונטער די'א ארמען פערטהיילט. — וויר שענקען די'עזען בעריכטיגונגען פאָללקאָממען גלויבען, דענן פאָן דען צאהלרייכען בריעפען, די'א אונס אויס דער בוקאָווינא אונד גא־ליציען איבער די'עזע אנגעלעגענהייט צוגעקאָממען, שפּריכט זיך ניכט איין איינציגער געגען דען סאדא־גאָרער רבי אויס. — וואהרליך, וויר פינדען אין גאנץ אונגארן קיינען ראבבי'נער, דער קיינען איינציגען מתנגד העטטע אונד דער וואָכענטליך טויזענד גול־דען ווענשענקען קאָננטע!

*(ניכט אללעס איזט גאָלד, וואס גלענצט.) וויר האבען בעריי'טס מיטגעטהיילט, דאס הערר ראָזנער אין פאקש זאנד ענטדעקט האט, אין וועלכעם בעדייטענד פ'על גאָלד ענטהאלטען איזט. אללע וועלט בעניידעטע העררן ראָזנער, דער עס פאָם איינפאַכען ארמען „סופר" צים בעזיטצער מעהרערער גאָלד-שאכטע געבראכט האט. נון שרייבט אבער דער גאָלד-גרו־בען-בעזיטצער, הערר קארל ראין אים טאָפּאנפאָל־וואָ איבער די'עזעם ערא'יגניס אים „האָן" פאָלגענ־דעס: „עס איזט ניכט אללעס גאָלד, וואס דא גלענצט. אלס איך ערפוהר, דאס הערר ראָזנער גאָלד-זאנד ענטדעקט האט, שריעב איך איהם, דאס ער מיר היעריבער נעהערעס מיטטהיילע. זיינע אנטוואָרט וואר יעדאָך זאָ דונקעל, דאס איך מיר פאָן דעם גאנצען פונדע קיינען קלארען בעגריפף מאכען קאָננטע. איך רייזטע זעלבסט נאָך פאקש אונד זאה מיר דען זאנד גענוי אן. איך ערקלערטע זאָגלייך, דאס דער־זעלבע קיין גאָלד ענטהאלטע, אָבגלייך ער זאָ גליטצערנד אויסזיעהט. אים העררן ראָזנער היעפאָן צו איבערצייגען, נאהם איך זאָגלייך איינע בעמישע פּראָבע אן. פאָר אללעם זאָנדערטע איך מיט איינער גאָלד-שיידע-מאשינע דען גראָבען זאנד אב, זאָ דאס נור איינע פיינע צוריקבלייבען. איך וואוש נון די'עזען זאנד, אבער עס וואר קיינע שפור פאָן גאָלד צו ענטדעקען. ראָזנער לעגטע מיר נון די'א צושייפטען אים פעסט, וויען אונד שעמני'טין פאָר, וואָ דער זאנד אונטערזוכט אונד פאָן דען פאכמעננערן אלס „גאָלד - האָלטיג" בעצייכנעט וואורדע. איך נאהם נאָך איינמאל איינע פּראָבע מיט דעם זאנדע פאָר, איך שיעד אללע בעשטאנד־טהיילע אויס, דאס דער רעסט נור נאָך איינינע פיינד „איזענ-שטייב" בילדעטע. אים די'עזעם איי־זענ-שטייבע געלאנג עס מיר, צוויי'א גאָלד-קאָרנכען אויסצושיידען, וועלכע אונטער איינעם צוואנציגפאַ־כען פערגראָסערונגס-גלאזע זאָ גראָס וואַרען, ווי'א איין „ברייג-קאָרן". זאָ פיעל גאָלד ענטהאָלט עבען יעדער זאנד, דא איזט עס שאדע אים יעדע פערנע־רע מיהע אונד אויסגאבע, דא דער זאנד ניכט זאָ פיעל גאָלד ליעפערט, אים די'א קאָסטען דער אויס־שיידונג צו דעקען." — זאָ ווייט דער בריעף דעם ער־וועהנטען גאָלד-גרובענ - בעזיטצערס. אינטערעססען דירפטען די'א פאכמעננער אין פעסט, וויען אונד שעמני'טין דאָך ניכט גאנץ טאָלל זיין, וועלכע דען זאנד אלס יא גאָלד-האָלטיג ערקלערט האבען. עס ווערע אונס ווירקליך לייד, ווענן הערר ראָזנער נאָך איינמאל צור פעדער גרייפען מיסטע, אים „תפילין אונד מזוזות" צו שרייבען.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פּרייזע.

נעטריידע-געשעפט. פאָן ווייצען וואר נעסטערן ווענינ צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר שוואך. 10000 מעטרצ' וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהייס- 100 מטרצ' 81 קילאָ 13.— גולד. 100 מטרצ' 79,3 קילאָ 12.90 גול. 200 מטרצ' 79. קילאָ 12'10 גולד. 100 מטצ' 78. קילאָ 12.50 גולד. 750 מטרצ' 78. ק' 12.75 גול. 200 מטרצ' 78. ק' 12.90 גולד. 200 מעטרצ' 78. קילאָ 12.90 גולד. 100 מטרצ' 78. קילאָ 12,85 גולד.— 100 מעטערצ' 78. קילאָ 12,90 גולדען. 100 מטערצ' 77.7 קילאָ 12,75 גולדען. — 500 מעטצ' 77. ק' 12.75 גול. 200 מטרצ' 73 ק' 11.60 גול. 100 מטרצ' 73. ק' 11.60 גולד. באטשקער 1500 מטרצ' 73. כ' 11,65 גול. (אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן 10.10—9.95 גולד.

קוקורוץ 6.18 גול.

האפער 6.35—6,25 גולד.

רעפס, קאָהל 12½ גולדען.

ווייצען פער הערבסט 10.90—10.85 גולד.

קוקורוץ באנאטער פער מאי־יוני 1881, 6.15 — 6,18 גולד.

האפער פער הערבסט 6,50 — 6,55 גולד.

ווינער פּרייזע.

הילזענפריכטע: לינזען 25—30 גולדען. ערבסען 10.50—15,50 גול. באָהנען —.8—9 גולד. הירזען 8,25—8,75 גולד' (אללעס פער 100 קילאָ.)

וויענער שלאכט-פיעהמארכט. דער אויפ־טריעב אויף דעם וויענער שלאכט-פיעהמארקטע אם 4-טען ד. מ. בעטרוג 3049 שטיק. דאפאָן וואַרען: 1594 אונגארישע, 1056 פאָלנישע אונד 399 דייטשע, די'א פּרייזע שטעללטען זיך פער 100 ק': אונגארישע מאסט-אָכסען 50—57,— גול' — פאָלנישע 51—54,50 גולד. דייטשע 51—57 גולדען.

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

קאָנקורז.

אן דער היעזיגען איזראעלי'טישען אָרטהאָדאָק־סען געמיינדע זינד 2 שטעללען צו בעזעטצען. 1) די'א איינעס טיכטיגען חזן, דער צוגלייך שוחט ובודק וקורא זיין מוס, מיט דעם יאהרעס-געהאלטע פאָן 450 גולד' נעבסט פרייער וואָהנונג, האלבער שחיטה אונד נעבענעמאָלומענטען. — 2) די'א איינעס טיכטי־גען בעל תפלה, שוחט ובודק וקורא, דער אבער אויך די'א פעהיגקייטען בעזיטצט, די'א שריפטפיה־רונג דער געמיינדע איבערנעהמען צו קאָננען, מיט דעם יאהרעס-געהאלטע פאָן 350 גולדען, פרייער וואָהנונג, האלבער שחיטה אונד בעדייטענדען עמאָ־לומענטען. די'א בעווערבונג אים ביידע שטעללען האט נור דורך אבהאלטונג איינעס פּראָבע-פאָר־טראגעס צו געשעהען, אונד מיססען זיך רעפלעק־טירענדע מיט קבלות אונד צייגניססען פאָן אנער־קאננט אָרטהאָדאָקסען ראבבינען אויסווייזען קאָנ־נען. קאָנקורז-טערמין ביז 15. אויגוסט ל' י'. — שפּע־זען ווערדען נור דעם אקצעפּטירטען פערגיטעט.

פרויענקירכען (וויעזעלבורגער קאָמ.)

2—3 פ. שערהאַפער, פאָרשטעהער.

קאָנקורז.

אין דער היעזיגען איזראעלי'טישען איטאנאמען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע איזט די'א שטעללע איי־נעס שוחט ובודק, דער אין גלייכער בעל תפלה אונד בעל קורא זיין, וויא אויך התרת הוראה איבער איסור והיתר האבען מוס, מיט דעם יאהרעס-געהאל־טע פאָן 360 גולד', פרייער וואָהנונג אונד נעבענ־עמאָלומענטען, מיט ר"ח מרחשון תרמ"ב הבע"ל צו בעזעטצען — רעפלעקטירענדע, וועלכע מיט פאָן אנערקאנטען אָרטהאָדאָקסען ראבבינען הערריה־רענדען קבלות אונד צייגניססען איבער מאָראלישע לעבענס-ווייזע פערזעהען זיין מיססען, קאָננען פאָן שבת פ' חקת ביז שבת פ' עקב הבע"ל צו איינעם פּראָבע-פאָרטראג ערשיינען. — נור דעם אקצעפּ־טירטען ווערדען די'א שפּעזען פערגיטעט.

סעקעליהיד (ביהארער קאָמיטאט.)

2—3 יצחק ראָזענפעלד, פאָרשטעהער.

פרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פריכטע ווייצען	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאָגראמם
נאָרדאונגאריש'	74	—.——.—
"	75	11.15—11.25
"	76	11.35—11.45
"	77	11.50—11.55
"	78	11.60—11.65
"	79	11.70—11.80
"	80	—.——.—
פעסטער באָדען	—	—.——.—
"	75	11.55—11.70
"	76	11.80—11.90
"	77	12.—12,05
"	78	12.10—12.15
"	79	12.20—12.25
"	80	—.——.—
טהייס	—	—.——.—
"	75	11.90—12.05
"	76	12.15—12.25
"	77	12.35—12.50
"	78	12.60—12.70
"	79	12.75—12.80
"	80	—.——.—
וויסענבורגער	75	11.80—11.95
"	76	12.05—12.15
"	77	12.25—12.40
"	78	12.50—12.60
"	79	12.65—12.70
"	80	—.——.—

פריכטע	קוואליטעט פר. העקטאל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן	72	10.——9.80
גערסטע מאלץ	62	—.———
גערסטע פיטטער	62	6,60—6.40
האפער	40	6,65—6.40
קוקורוץ באנאטער	75	6.10—6.05
אנדערער	73	6.05—6.—
הירזע	—	6,10—5.65

אויף טערמין		פער 100 קילאָגראמם
ווייצען	פער אָקטאָבער	11.85
"	"	—.—
"	פריהיאהר	—.—
קוקורוץ	"	6,15
גערסטע	"	—.—
האפער	"	—.—
"	"	—.—
רעפס	"	—.—

באללען-מעהל		קר. פל.
נוממער 0	דער באללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק	22 20
" 1		21 60
" 2		20 70
" 3		20 —
" 4		19 50
" 5		18 40
" 6		17 70
" 7		16 70
" 8		15 20
" 8½		14 20
שפּיריטוס: אלטע פעטראָרע פריטהעקטע		35 —
" ווייס פראָקטאַטל		11 —

קורז-טאבעללע פאָם 5. יולי.

געלדקורז	פל.	קר.
זילבער-אגיא	100	—
דוקאטען	5	50
עסטרייכ-אונגארישע 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	9	26
נאפאלעאָנדאָר	9	26
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	57	—
20 מארקשטיק	11	40
פאפיר־רובעל	1	21

לאָזע	פל.	קר.
1854-ער 4פראָצענטיגע שטאאטסלאָז	122	75
1860-ער " גאנצע	132	75
דעטטא " האלבע	134	60
1864-ער לאָז צו 100 גולדען	175	50
דעטטא " 50 "	174	—
ראאב רעגולירונגס־לאָז	27	—
טירקענלאָז	24	25
קרעדיט-לאָז	182	
קלאריי־לאָז צו 40 גולדען	12	—
ראָטהע-קרייץ-לאָז	111	—
אינסברוקער לאָז	25	50
רודאָלף לאָז צו 10 גולדען	16	—
[illegible] לאָז " 20 "	21	—
[illegible] לאָז " 40 "	39	—
פאלפי לאָז " 40 "	41	—
[illegible] לאָז " 10 "	20	—
סאלם-לאָז " 40 "	51	—
וואלדשטיינער לאָז " 20 "	23	50
[illegible] לאָז " 10 "	47	—

לאָזע	פל.	קר.
[illegible] לאָז צו 20 גולדען	25	—
[illegible] לאָז " 100 "	128	50
דעטטא " 50 "	65	50
וואלדשטיין־לאָז " 20 "	31	50
[illegible] " 20 "	42	—
אונגארישע פּרעמיען-לאָז צו 100 גולד'	123	75
שטייערמארק־לאָז	110	10
[illegible] לאָז	131	—

ווערטה-פּאפּירע	פל.	קר.
אונגארישע גאָלדרענטע 6%	117	15
דעטטא צו 4 פראָצענט	91	10
אונגארישע פּאפּיררענטע	90	60
אונגארישע גרונדענטלאסטונגס	99	50
טעמעשווארער באנאטער	97	50
זיעבענבירגישע	99	50
גאליציש	100	60
בוקאָווינער	99	50
אונגארישע איזענבאהן-אנלעהן	134	—
[illegible]	96	75
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענ־קרעדיט צו 5 אינטערעס פראָצענט	102	—
דער אונגארישען היפּאָטהעקענבאנק צו 5½ פראָצענט	101	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענ־קרעדיט־געזעלשאפט צו 5 אינטערעס פראָצענט	100	—
דער שפּארקאססע	96	75
דער [illegible]	101	50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881. — Druck v. M. Burian, Waitzuerboulevard.

וואנדערטען זיינעם פאטערס, ניכט אבער מיינען עלטערן איבערגעגעבן ווערדע, וויל דיעזע פאנאטיקער זינד!" — יעססע העלפמאנן שטאממט אלזאָ פאָן פראָממען אָרטהאָדאָקסען עלטערן אב, דיא זיא יעדאָך זעלבסט מיט שפאָטט אלס „פאנאטיקער" בעצייכנעט, געוויס נור דעסהאלב, וויל דיא בראווען עלטערן דאס אונציכטיגע אונד אויסשווייפענדע לעבען איהרער ניהיליסטישען טאָכטער פערדאממטען. דאס קינד איזט איין אונעהעליכעס, זיא זאגטע ניכט, אב דער פאטער יודע אָדער כריסט זייא! וואהרשיינליך אירגענד איין ניהיליסטישער כריסט! אבער דיא פערוואָרפענע פערברעכערין ציעהט עס פאָר, דאס איהר קינד דעם כריסטליכען פאטער איבערגעגעבען ווערדע, בעפאָר זיא עס הילדעט, דאסס דאסזעלבע אים הויזע איהרער פראָממען עלטערן איינע וואהרהאפטע יידישע ערציעהונג ערהאלטע. אללענפאללס ערוויעהט מאן אויך העריים, דאס ווער זיך דען ניהיליסטען אנשליעסט, שאָן פריהער פאָם יודענטהומע אבגעפאללען איזט. נון, אום דען טאָד איינער זאָלכען פערברעכערין ברויכט זיך דאס יודענטהום ניכט צו קיממערן.

* (נאָך איינמאל איבער דען „סאדאגאָרער רבי".) פאָרטווערענד ערהאלטען וויר בריעפע איבער דיא נאָטיץ „אנגעבריען זייטענס דער חסידים", וועלכע וויר אין נומ׳ 73 בראבטען. וויר זינד אונפארטייאיש, וויר פעראבשייען יעדען אנגריף אונד יעדע בעשימפפונג פאָן פערזאָנען אונד געבען גערנע ריום צור גערעכטען פערטהיידיגונג. דאס מאן דיא הייליגען אונד טהייערען ספרי תורה אים דעם בעט-הויזע דעם סאדאגאָרער ראבבינערס געשטאָהלען אונד אויף איינע שרעקליכע, אבשייליכע ווייזע געשענדעט האטטע, איזט בערייטס מיטגעטהיילט וואָרדען. — נון זאָלל יעטצט נאבטרעגליך נאָך בעריכטעט ווערדען, וויא מאן דען ניערערטרעכטיגען פּושעים אונד רשעים אויף דיא שפור געקאָממען. — גלייך נאָך ענטדעקונג דער מיסטהאט פיעל דער פערדאבט אויף דען ענקעל דעם בעל תפלה פאָן דעם אייגענען בעטהויזע דעם רבי. דיעזער ענקעל וואר שאָן אלס 13-יעהריגער קנאבע אין דיעזעם בעטהויזע בעדיענסטעט, קאננטע דא יעדען ווינקעל, אונד אלס דיעזער קנאבע זיך נאבהער צום „אפיקורס" אויסבילדעטע, וואר עס איהם איין לייכטעס, זיין אפיקורסות אויף יענע אבשייליכע ווייזע צו צייגען. — איין געוויססער ר׳ אברהם פיקער, דער קיין „שנעלל-גבאי" (וויא אירדטהימליך געמעלדעט וואָרדע), זאָנדערן איין אנגעזעהענער בעל בית אין סאדאגאָרא איזט, רייזטע דאהער מיט איינעם יידישען קויפמאנן אים סערעטה נאָך איינעם ענטפערנטען אָרטע, וואָ יענער אפיקורס אלס לעהרער אנגעשטעללט איזט. דער סערעטהער קויפמאנן בעזוכטע דען לעהרער, שטעללטע זיך איהם עבענפאללס אלס איינען איינגעקלערטען אונד אלס אפיקורס פאָר, אינדעם ער דאבייא איבער דען סאדאגאָרער רבי שפאָטטעטע אונד שימפפטע. דער לעהרער וואורדע דאנן צוטרויליך אונד צייגטע דעם קויפמאנן איין בוך, וועלכעס ער געגען דיא חסידים אונד געגען איהרען רבי פערפאססטע. יא, דיעזער לעהרער פערטהיידיגטע זאָגאר דעם קויפמאנן, דאס זיינע בילדונג אונד איינקלערונג שאָן זאָ האָך אונד וויט געהען, דאס ער מיט אללען ניהיליסטען אונד זאָציאליסטען אין פערבינדונג שטעהע. דאבייא צייגטע ער איהם אויך רוססישע, ענגלישע, פראנצאָזישע אונד איטאליענישע בריעפע, דיא ער פאָן דען מיט איהם פערבינדעטען ניהיליסטען ערהאלטען. — נאָך דיעזער אונטעררעדונג ענטפערנטע זיך דער קויפמאנן אונד קאם דאנן אין בעגלייטונג מיט שאנדארמען צו דיעזעם לעהרער צוריק. דיא שאנדארמען ערקלערטען דען לעהרער פיר פערהאפטעט אונד איבערגאבען איהן מיט אללען זיינען שריפטען דעם געריכטע. דאס אָרדענטליכע געריכט איבערצייגטע זיך באלד אוים דיעזען שריפט-שטיקען, דאס דיעזער לעהרער (ענקעל פאָם אייגענען בעל תפלה דעם סאדאגאָרער רבי) איין געפעהרליכער ניהיליסט איזט. — דאס געסטריגע „פעסטער שורנאל" אונד אויך דער היעסיגע „פעסטער ללאָיד" בריגנען עבענפאללס איינע נאָטיץ איבער דיעזע אנגעלעגענהייט. דיעזע צייטונגען מעלדען זאָגאר, דאס דער רבי וועגען דיעזעם פאָרפאללעס פאָן סאדאגאָרא נאָך זאָלעסציקי איבערזיעדעלן וואָללע —, וואס נון לויט אונזערער בעריכט-ערשטאטטער אים סאדאגאָרא ניכט וואהר איזט. — אין בריעף, דען וויר אוים סאדאגאָרא מיט מעהרערען אונטערשריפטען ערהאלטען, לייעזען: „אונזער רבי איזט קיין „בעל מופת" קיין וואונדער-ראבבי, ער איזט איין עכטער צדיק אונד דער צוועק דער פיעלען צו איהם קאָממענדען אונד פאהרענדען לייטע איזט בלאָס, פאָן דער אויסעראָרדענטליכען קלוגהייט דיעזעס מאננעס איינען ראטה צו ערביטטען. דער רבי איזט דורכאוים קיין פאנאטיקער, ער ליעבט יעדען יודען וועגן דיעזער אויך קיין חסיד איזט, ער זאגט אימער: „עס גיבט קיינע צוויא יודענטהימער, איך דיא נעאָלאָגען יודען זינד יודען! „אעפ"י שחטא ישראל הוא" — אונד מאן מוס יעדען יודען וויא איינען טרייען ברודער בעטראכטען." דער האסס דער חסידים געגען דיא נעאָלאָגען יודען איזט בייא ווייטעם ניכט זאָ גראָס, וויא דער האסס דער אונגארישען אָרטהאָדאָקסען געגען דיא נעאָלאָגען.

* (איבער דאס טאָדעס-אורטהייל) געגען מעהרערע הערפאָראגענדע שטאאטסמענגער אין קאָנסטאנטינאָפעל, וועלכע דער טהיילנאהמע אן דער ערמאָרדונג אבדול אציז'ס בעשולדיגט וואורדען, איזט דיא אייפרעגונג נאָך אימער איינע גראָסע. עס שטעללט זיך נעמליך אימער מעהר העריים, דאס דיא ריכטער ניכט נאָך פרייער איבערצייגונג געאורטהיילט, זאָנדערן זיך שקלאוויש דעם וואונשע דעם סולטאנס געפיגט האבען. עס איזט ווירקליך ניכט איינמאל קלאר ערוויעזען וואָרדען, אָב אבדול אציז דורך איינען מאָרד אָדער איינען זעלבסט-מאָרד געענדעט האט, נאָך וועניגער קאָננטע מיט בעסטיממטהייט ערוויעזען ווערדען, דאס דיא אנגעקלאגטען שטאאטסמענגער אן דעם מאָרדע דעם אבגעזעטצטען סולטאנס ווירקליך בעטהייליגט וואַרען. אים לאָנדאָן ווירד פאָם 6-טען דיעזעם מאָנאטס בעריכטעט: „אין דער הייטיגען פארלאמענטסזיטצונג וואורדע דער מיניסטער דעם אייסערן אינטערפעללירט, אָב עטוואס געשעהען זייא, דאמיט אין קאָנסטאנטינאָפעל דאס אונגערעכטע טאָדעס-אורטהייל געגען דיא דאָרטיגען שטאאטסמענגער ניכט פאָללצאָגען ווערדע? דער מיניסטער דער אייסערן ערווידערטע היעראויף: איך קאנן אין דיעזעם אויגענבליקע דיעזע אינטערפעללאציאָן ניכט בעאנטוואָרטען, דא דיא פערהאנדלונגען איבער דיעזען געגענשטאנד נאָך אים צוגע זינד!" — אימערהין איזט ענגלאנד דער איינציגע שטאאט, דער דאריבער וואכט, דאס אויך אין קאָנסטאנטינאָפעל ניעמאנד אומ׳ס לעבען קאָממע, וועגן ער דען טאָד ניכט דורך איין פאללשטענדיג ערוויעזענעס פערברעכען פערדיענט האט: דיא איבריגען שטאאטען שוויגען. ווארום? מאגליך, דאס ענגלאנד היעבייא פאָן איינעם „פאָליטישען" גרונד געלייטעט ווירד. בעקאננטליך וואר עס יא איגנאטיעף, דער דיא אנקלאגע געגען דיא ערוועהנטען שטאאטסמענגער ביים סולטאן דורכגעזעטצט האטטע, דיא פעראורטהיילונג דער אנגעקלאגטען שטאאטסמענגער ווירדע אלזאָ איינען זיעג דער רוססישען פּאָליטיק אין קאָנסטאנטינאָפעל בעדייטען. דאס וויל אבער קאנן ענגלאנד ניכט שטיללשווייגענד דולדען, וועלכעס יא זייט יע דען רוססישען איינפלוס אין קאָנסטאנטינאָפעל צו פערניכטען זוכט. ניכט אים גערעכטיגקייטס-ליעבע טריטט אלזאָ ענגלאנד צו גונסטען דער פעראורטהיילטען טירקישען שטאאטסמענגער אויף, זאָנדערן אים האס געגען רוסלאנד. — איינע קאָנסטאנטינאָפלער דעפעשע פאָם 8-טען יולי מעלדעט אינדעם: דיא בעמיהונגען ענגלאנדס צור רעטטונג דער פעראורטהיילטען שטאאטסמענגער ווערדען אהנע ערפאָלג בלייבען. עס איזט נעמליך היער דיא נאכריכט פערברייטעט, דאס מידהאט פאשא בערייטס אים געהיימען אים פינסטערן קערקער הינגעריכטעט וואורדע. מאן האט זיך היעמיט בעאיילט, וויל מאן דאריף געפאסט וואר, דאס דיא

שטרייט מיט אייך איזט צו ענדע, מילאָרד! דאָך יעטצט בעגינט איין אנדערער קאמפף מיט אמי׳ס פערפיהרער, נעמליך מיט דעם שורקען וואַרנייא."

„אמי׳ס פערפיהרער! (שריע יעטצט לעסטער מיט הערצצערייסענדער שטיממע) זאָ האַסט אונד פעראכטעט מיך! אמי׳ס פערפיהרער בין א י ך! — איך, גראף יאָבערט לעסטער, בין דער יעמליך אנגעשוישטע נאמטע דיעזעס ווייבעס. אך! פאלשע שאם, פאלשער עהרגייז אונד נאָך עטוואס אנדערעס — האבען מיך דאפאָן אבגעהאלטען, זיא אפפענטליך אלס מיין עהע-ווייב, אלס דיא גרעפין פאָן לעסטער, אנצוערקעננען!"

„„אך, מיינע אהנונג!"" ריעף טרעססיליאן.

„שטעהעט ניכט זאָ בעטראָפפען דא, (ריעף לעסטער) איך וויל אייך אונד איהר פאללשטענדיגע גענוגטהואונג לייסטען."

„מילאָרד! (ריעף טרעססיליאן) איך וויל אייך ניכט בעליידיגען, אונד בין וויט ענטפערנט, איינען נייען שטרייט מיט אייך צו זוכען, דאָך מיינע פערבינדליכקייט געגען דיא עלטערן דיעזעס אונגליקליכען ווייבעס צווינגט מיך, דיעזע זאכע אויגענבליקליך פאָר דיא קעניגין צו ברינגען.""

„דאס ווערדעט איהר ניכט נאָטהיג האבען, מיין העדר! (זאגטע לעסטער מיט שטאָלץ) איך וועלבער איילע זאָפאָרט צור קעניגין, ווערפע מיך איהר צו פיסען אונד געשטעהע איהר מיינע שאנדע. נור גראף לעסטער זאָלל גראף לעסטערס שאנדע פערקינדען."

פיעראונדפינפציגסטעס קאפיטעל.

טרעססיליאן שטאנד צעמליך לאנגע דרויסען פאָר דען צימטערן דער קעניגין אונד ערוואַרטעטע מיט גראָססער אונגעדולד דען ערפאָלג דיעזער אודיענץ לעסטערס בייא דער קעניגין.

פלאָטצליך שטירצטען איינינע האָפליטע הינויס, זיא וואַרען גאַנץ וויא פערווירט אונד פראגטען טרעססיליאן: אָב ער ניכט וויס, וואס מיט דעם גראַפען לעסטער געשעהען זייא, דא אין דעם איננערן געמאכע דער קעניגין עטוואס אונגעהייערעס צווישען איהר אונד לעסטער פאָרגעהט. אין דעם געמאכע דער קעניגין בעפאנדען זיך נאָך אויסער איהר אונד לעסטער דיא גראַפען בורלייג אונד שרוסבערי.

„וויר האבען דיא קעניגין נאָך ניע זאָ שרייען געהאָרט. (זאגטען דיא האָפלייטע) ווערען דיא ביידען גראַפען ניכט דריגגען, זאָ מיססטען וויר פירכטען, דאס דער גראף וועגען קעניגליכען נאכט ערמאָרדע."

פלאָטצליך שטירצטע דער גראף בורלייג העריים אונד ריעף: מאן ערווענע דען העררן טרעססיליאן, דאס ער זאָפאָרט צור קעניגין קאָממע.

טרעססיליאן מעלדעטע זיינע אנוועזענהייט אונד טראט אין דאס געמאך דער קעניגין.

בייא זיינעם איינטריטטע זאה זיך טרעססיליאן ניכט אהנע העפטיגעס הערצקלאָפפען אין געגענוואַרט דער קעניגין, דיא אין שטארקער אויפרעגונג אויף אונד אב גינג. דיא וויטענדסטען אונד פערטרויטעסטען ראטהגעבער דער קעניגין, בורלייג אונד שרוסבערי, שטאנדען דא שטילל, וועכסעלטען אנגסטליכע בליקע מיט איינאנדער, געטרויטען זיך ניכט צו רעדען, ביז זיך ניכט דער צאָרן דער קעניגין געלעגט האט. פאָר דעם לעערען טהראָנע, אויף דעם זיא פריהער געזעססען, קניעטע גראף לעסטער, זיין בליק וואר צור ערדע געזענקט, זיין שווערט וואר אבגעשנאללט אונד לאג פאָר איהם אויף דער ערדע. (דיא אבשנאללונג דעם שווערטעס בעדייטעטע זאָפיעל, דאס איהם דיא קעניגין עליזאַבעטה אללע זיינע עהרען אונד ווירדען אבגענאָממען האט.)

פלאָטצליך בליעב דיא קעניגין פאָר טרעססיליאן שטעהען, פיקסירטע איהן מיט איהרען דורכבאָהרענדען בליקען אונד ריעף: „מאנן! איהר וואוסטעט פאָן דיעזער אבשייליכען געשיכטע, אונד זאגטעט אונס היעפאָן קיין וואָרט. איהר זייד מיטשולדיג אן דיעזעם בעטרוגע, דען מאן געגען אונס פעראיבט האט."

טרעססיליאן ליעס זיך אויף איין קניע פאָר דער קעניגין ניעדער; ער בעזאס זאָ פיעל קלוגהייט, ניכט זאָגלייך צו אנטוואָרטען, אום זיך ניכט אין איינעם אויגענבליקע דער אויפרעגונג אין אונגעשיקטער ווייזע צו פערטהיידיגען.

„ביזט דוא שטומם? (ריעף דיא קעניגין) דוא וואוסטעסט אלזאָ פאָן דיעזער געשיכטע? ניכט וואהר?"

„ניין, מאיעסטעט! (אנטוואָרטעטע טרעססיליאן) איך וואוסטע עס ניכט, דאס דיעזע אונגליקליכע דאמע דיא גרעפין פאָן לעסטער זייא."

„מאיעסטעט! אונד ווידער דאס קאלטע וואָרט: מאיעסטעט! (ריעף דיא קעניגין) פינדעט דיא מאיעסטעט נירגענדס איין מיטפיהלענדעס הערץ, דאס מיך, דיא מאיעסטעט, בעדויערן, דאס מיך בעשיטצען מאָכטע! — איך שענקטע דאָך דיעזעם מאננע דא מעהר אלס איין פירסטין אין שטאאטס-אנגעלעגענהייטען — אונד איך דיעזער האט מיך בעטראָגען!"

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

זער הערץ מיט אבשייא. אין וויען אונד אנדערען דייטשען שטעדטען וואָהנען טויזענדע פֿאָן סלאַווען אונד טשעכען, דיא פֿריעדליך איהרע האנדווערקע אָדער געשעפֿטע בעטרייבען, אָהנע פֿאָן יעמאנדעם בעליידיגט צו ווערדען. אנדערס איזט עס אבער אין פּראג, וואָ דיא דייטשען איינוואָהנער פֿאָן דען טשעכען אויפֿ'ם עמפּאָרענדסטע מיסהאנדעלט ווערדען. עס איזט טיעף צו בעקלאגען, דאס זעלבסט דיא פֿיהרער דער טשעכישען פּארטייא, דיא דאָך געבילדעטע מעננער זינד, ניכטס געטהאן האבען, אום דען פֿאנאטישען טשעכישען פּאָבעל פֿאָן אויסשרייטונגען געגען דיא דייטשען אבצוהאלטען. יא, זעלבסט אין דער שטונדע האָכסטער געפֿאהר אונטערליעס מאן עס, דיא נאָטהיגען מאסרעגעלן צום שוטצע דער האָרטבעדראָהטען דייטשען בעפֿאָלקערונג צו ערגרייפֿען. נאָך מעהר! מאן האט יעטצט זאָגאר דיא פֿרעכהייט צו בעהויפּטען, דאס דיא דייטשען דיא אונרוהען בעגאַנגען העטטען! דיא דייטשען אין עסטרייך האָפֿפֿען, דאס דיעזער פֿאלל איינע ווענדונג אין דער אללגעמיינען פּאָליטיק הערבייפֿיהרען ווירד, דא איין זאָלכער אויסברוך נאציאָנאלען האססעס דאָך ניכט געדולדעט ווערדען דאַרף. היעדורך מיסטע יא אונזער גאנצעס שטאאטסוועזען איינע בעדויערליכע ערשיטטערונג ערליידען!"— זאָ ווייט דיא ערקלערונג פֿאָן 80 דייטשען רייכסראטה-אבגעאָרדנעטען. מאן קאנן ניכט זאגען, דאס דיא ערקלערונג צו שאַרף געהאלטען זייא. זיא וואָללטע נור דער רעגיערונג גאנץ לייזע אנדייטען, דאס דורך דיא בעגינסטיגונג דער ווילדען טשעכען זייטענס דעם מיניסטער-פּרעזידענטען טאאפֿפֿע זיא זיך צו זאָלכען אויסשרייטונגען הינרייסען לאססען. ווילדע פֿאָלקסמאססען דירפֿטע מאן עבען ניכט ערמינטערן. איין שפּריכוואָרט לייטעט: „צייגסט דיא איינעם . . . . . דען פֿינגער, דאנן וויל ער דיא גאנצע האנד!" מאן האט דען טשעכען פּאָליטישע פֿרייהייטען געוועהרט, נון וואָללען זיא דיא אללייןהערשער זיין, אום דיא דייטשען אין באָהמען אויסצוראָטטען.

* (עכט רוסיש.) איינע פּעטערסבורגער דעפּעשע פֿאָם 5-טען דיעזעס מעלדעט: „אויך היער ווארדען געלד-זאמלונגען פֿיר דיא אויסגעפּלינדערטען יודען זיד-רוסלאנדס איינגעליטעט. דיעזע מוסטען יעדאָך אויף בעהאָרדליכען בעפֿעהל איינגעשטעללט ווערדען; דיא בעהאָרדע האט אללע זאמלונגען צור אונטערשטיטצונג דער אונגליקליכען יודען אויפֿ'ם שטרענגסטע פֿערבאָטען!"— דאס איזט דאָך עכט רוסיש. דיא בעהאָרדען העטטען דאָך דיא פפליכט געהאבט, דיא יודען געגען איבערפֿעללע אונד פּלינדערונגען צו שיטצען. דיעס טהאַטען זיא ניכט. דען יודען געגענאיבער קעננען דיא רוסישען בעהאָרדען גאר קיינע פפליכט. נון וואָללטען אבער איינצעלנע מענשענפֿריינדע דען אויסגעטריבענען, אין דען בעטטעל-שטאב געבראכטען יודען איינע אונטערשטיטצונג ביעטען דורך פֿעראנשטאלטונג פֿאָן געלד-זאמלונגען — אונד דא קאָממען דיא רוסישען בעהאָרדען אונד פֿערביעטען זאָגאר דיעזע פֿרייווילליגע אונטערשטיטצונג! אין רוסלאנד איזט עס זאָ ווייט געקאָממען, דאס אויך דיא „הומאניטעט" אלס פֿערברעכען עראכטעט ווירד. עס קאנן דאס איבריגענס גאר ניכט איבערראשען. אין איינעם רייכע, אין דעם דיא יודען-אויספּלינדערונג זאָ ציעמליך אונגעשטראָפֿט פֿעראיבט ווערדען קאנן, דאַרף מיט דיא יודען-אונטערשטיטצונג ווירקליך אלס שווערעס פֿערברעכען געלטען! אָדער גלייבען עטוא דיא בעהאָרדען אין פּעטערסבורג, דאס זיא, ווענן דיא לייטע איינינע גילדען דען פֿעראונגליקטען יודען זיד-רוסלאנדס צוקאָממען לאססען, ביא איהרער ערפּרעססונגס- אונד רייב-זוכט צו קורץ קאָממען ווירדען? וואהרליך זאָלך טרויריגע צושטענדע זינד שאָן זעלבסט פֿיר רוסלאנד צו פֿיעל!

* (דיא בעהאָרדען אונד ריכטער אין קיעוו.) אוס דיעזער רוסישען שטאדט, אין דער דיא מייסטען יודען-פֿערפֿאָלגונגען שטאטטגעפֿונדען, ווירד פֿאָן 25-טען פֿאָריגען מאָנאטס פֿאָלגענדעס בעריכטעט: עס וואר אוניכטיג, ווענן מאן דיא ניהיליסטען אלס אורהעבער דער יודען-פֿערפֿאָלגונגען אין קיעוו בעטראכטעטע. דאס ציבען צו זאָלכען אונטהאטען גינג אוס האָהערען קרייזען הערפֿאָר. דאס ערזיעהט מאן אוס דעם פֿערהאלטען דער בעהאָרדען אונד ריכטער נאָך בעענדיגונג דער פֿערפֿאָלגונגען. דיא ריכטער מאכטען אוס דעם גאנצען פּראָצעססע וועגען יודענפֿערפֿאָלגונגען בלאָס איינע קאָמאָדיע, יא, זעלבסט דער שטאאטס-אנוואלט, וועלכער געגען דיא פּלינדערער דיא קלאגע פֿיהרען זאָללטע, בעשימפּפֿטע אין זיינער רעדע אונמעראָרט דיא יודען, וועלכע זיינער מיינונג נאָך איבער דיא גרענצע דעם רוסישען רייכעס געיאגט ווערדען זאָללטען. עס ווארדען דענן אויך נור וועניגע פֿערברעכער פֿעראורטהיילט. וועהרענד זייט יענער צייט ווירקליך איינע אויסווייזונג דער יודען בעגאנן. איינע יודישע דעפּוטאציאָן דער קיעווער געמיינדע, מיט דעם אנגעזעהענען קויפֿמאנן הערין קאטצאנעלזאָן אן דער שפּיטצע, בעגאב זיך נון צום גענעראל-גובערנער הערין דרענטעלען, אום איהן אום זיינען שוטץ צו ערזוכען. גענעראל-גובערנער דרענטעלען וויעז יעדאָך דיא דעפּוטאציאָן בארש מיט דען וואָרטען אב: „ווענן זיך דיא יודען היער ניכט זיכער פֿיהלען, זאָ מאָגען זיא נאָך ירושלים אויסוואנדערן!" — איין מיטגליעד דער דעפּוטאציאָן ערלויבטע זיך דיא בעמערקונג: „אבער, הערר גענעראל-גובערנער! זעלבסט דאס אויסוואנדערן איזט יא דען יודען אָהנע בעזאָנדערע בעוויללינונג דער רעגיערונג ניכט געשטאטטעט!" — הערר ערווידערטע דרענטעלען מיט ראָהעם שפּאָטטע: „ענטשליעסט איך נור אללע, דאס רוסישע רייך צו פֿערלאססען; איך ווערדע איך שאָן היעצו דיא בעוויללינונג דער רעגיערונג פֿערשאפֿפֿען. דיא ביטטע אום אויסוואנדערונג ווירד דען יודען גערנע געוועהרט!" — זאָ זיעהט אוס מיט דעם פֿערהאלטען דער בעהאָרדען אונד דער ריכטער דען אונגליקליכען יודען געגענאיבער. זאָ אונטערליעגט עס קיינעם צווייפֿעל, דאס דיא אנרעגונגען צו דען יודען-פֿערפֿאָלגונגען עבענפֿאללס פֿאָן דיעזען לייטען אויסגינגען, וועלכע דאָך דיא פפליכט העטטען, דיא יודען געגען יעדען אנגריף אין שוטץ צו נעהמען. איבערדיעס האבען דיא ניהיליסטען דיעזער טאגע איינע קונדגעבונג פֿעראָפֿפֿענטליכט, אין וועלכער עס אונטער אנדערעם הייסט: „ווער פֿערדאממען אויפֿ'ס ענטשיעדענסטע אללע יענע, וועלכע דיא ארמען יודען אויספּלינדערטען. אונזער קאמפֿף איזט געגען דיא רייכען קאפּיטאל-בעזיטצער געריכטעט, גלייכפֿיעל אָב דיעזע יודען אָדער כריסטען זינד. ווער אבער איבער ארמע יודען הערפֿאללט, אום זיא אויסצופּלינדערן, איזט קיין ניהיליסט, זאָנדערן איין געמיינער רייבער!" — איבריגענס ווירד עס אין קיעוו באלד קיינע יודען געבען, קיינע רייכען אונד קיינע ארמען. איין טהייל דער יודען ווארדע יא פֿאָן דען בעהאָרדען אויסגעוויעזען, וועהרענד דער אנדערע טהייל פֿרייווילליג רוסלאנד פֿערלאססט, וואָ דיא יודען קיינע אויסזיכט אויף אויסרייכענדען שוטץ האבען, זאָנדערן טעגליך נייען אנגריפֿפֿען ניכט נור זייטענס דעם פּאָבעלס, זאָנדערן אין גלייכעם מאסע אויך זייטענס דער בעהאָרדען אונד דער געוויססענלאָזען יודען-פֿיינדליכען ריכטער אויסגעזעטצט זינד.

* (דיא יודישע ניהיליסטין יעססע העלפֿמאנן.) פֿאָן דער עס היעס, דאס זיא אים קערקער דורך פֿאָלטער אומגעבראכט ווארדע, לעבט נאָך אונד איזט דער ענטבינדונג נאהע. וויא אוס פּעטערסבורג פֿאָם 6-טען דיעזעס טעלעגראפֿירט ווירד, ערהיעלט זיא דען בעזוך איהרעס פֿערטהיידיגערס אונד דעם מיטארבייטערס איינעס רוסישען בלאטטעס. דיעזע ריכטעטען אן דיעזעלבע דיא פֿראגע: וועלכען וואונש זיא העטטע? זיא ערווידערטע: „איך מאָכטע בלאָס ווינשען, דאס מיינע ענטבינדונג ניכט היער אין דער פֿעסטונגס-האפֿט, זאָנדערן אין איינעם קערקער-שפּיטאלע פֿאָר זיך געהע, דא היער נור ערצטע, אים שפּיטאלע אבער אויך העבאממען פֿאָרהאנדען זינד. איבערדיעס ווינשע איך, דאס מיין קינד דען פֿער-

פֿאָלליעטאָן.

צוויא שוועסטערן.

(138-טע פֿאָרטזעטצונג.)

אבער אויך טרעססיליאן שטאנד היער פֿאָללער איבערראשונג; ער קאָננטע זיך דיעזע פּלאָטצליכע דאצווישענקונפֿט ניכט דייטען, ער היעלט נאָך איממער זיין שווערט אין בערייטשאפֿט, אום זיך, אים פֿאללע איינעס נייען אנגריפֿפֿעס, פֿערטהיידיגען צו קאָננען. —

דער לעזער ווירד עס בערייטס ערראטהען האבען, וואס פֿיר איין קנאבע אונד וואס פֿיר איין בריעף דיעס וואר. עס וואר דער בריעף, דען דיא אונגליקליכע אמי גלייך נאָך איהרער אנקונפֿט אין קעניללוואָרטה דעם גראַפֿען געשריעבען, אונד דער קנאבע וואר יענער דיקיע סלודגע, דער דען בריעף פֿאָן ווילאנד געשטאָהלען האטטע!

וויא אונזערע לעזער וויססען, ליעס ווארניא דען פֿערשוואונדענען ווילאנד איבעראלל אין דער גאנצען געגענד זוכען, אונד אלס ווילאנד דיעס הערטע, פֿאנד ער קיינען אנדערען אויסוועג, אלס זיך גערדע צוריק נאָך קעניללוואָרטה צו בעגעבען אונד דער קאניגין זעלבער זיינע אנגעלעגענהייט פֿאָרצוטראגען. אינצווישען טראַף ווילאנד מיט דעם קנאבען דיקיע סלודגע צוזאממען, וועלכער איהם נון איינגעשטאנדען, דאס ער איהם דען בריעף געשטאָהלען. דער קנאבע זעלבער זוכטע נון איבעראלל נאָך איינער געלעגענהייט, …ים זיין פֿערברעכען וויעדער גוט צו מאכען אונד דען …ף דעם גראַפֿען לעסטער צו איבערגעבען. דערזעלבע …ג וואר עס אויך, דער יענעם פּאַקעט מיט דען פּערלען … גראַפֿען לעסטער, אָהנע איהן אים דונקעלן נאר ער-קאננט צו האבען, איבערגאב. דער שלויע דיקיע סלודגע קאָננטע נון פֿאָן ווילאנד דאס גאנצע פֿערהעלטניס צווישען טרעססיליאן, אמי, ווארניא אונד לעסטער הערויספֿאָרשען, ביז עס ענדליך דעם קנאבען געלונגען וואר, דען גראַפֿען אים גארטען וועהרענד דעם צווייקאמפֿפֿעס מיט טרעססיליאן אויפֿצופֿינדען צו מאכען.

אלס לעסטער נאָך איינמאל דען בריעף דורכגעלעזען, דא גינג איהם ערסט איין ליכט אויף, וויא אונשולדיג דיא אונגליקליכע אמי, אונד וואס פֿיר איין עלענדער שורקע זיין דיענער ווארניא זייא.

לעסטער וואַרף זיין שווערט וועג, איילטע אויף טרעססיליאן צו, קניעטע פֿאָר איהם ניעדער אונד ריעף: „נעהמעט אייער שווערט אונד דורכבאָהרט מיר מיין הערץ, וויא איך זאָ עבען דאס אייריגע דורכבאָהרען וואָללטע."

טרעססיליאן ליעס עבענפֿאללס זיין שווערט פֿאללען, רייכטע דעם גראַפֿען פֿריינדליך דיא האנד אונד זאגטע: „מילאָרד! איין אנדערער ווירדע דיא געלעגענהייט בענוטצט האבען, אום אויך צו דורכבאָהרען; דאָך איינע שטיממע אין מיינעם הערצען פֿליסטערטע מיר בעשטענדיג צו, דאס היער איין שרעקליכער אירטהום פֿאָרוואַלטען מיססע."

„אַ! איין פֿירכטבארער אירטהום! (ריעף לעסטער) איין שורקע האט מיך צו דעם גלויבען געבראכט, דאסס דאס בעסטע אונד ריינסטע וועזען איינע פֿאלשע אונד אונטרייע דירנע זייא. — עלענדער בובע! (שריע לעסטער דען קנאבען אן) וויא קאָממט דיעזער בריעף ערסט יעטצט אן מיך, אונד וואָרום האט דער איבערבּרינגער איהן זאָלאנגע צוריקבעהאלטען?"

„איך וואגטע עס ניכט, אייך דאס צו זאגען, מילאָרד; (ערווידערטע דער קנאבע) דאָך דא אם גארטען-טהאָרע שטעהט דער איבערבּרינגער, נאמענס ווילאנד, דער ווירד אייך אללעס ערצעהלען."

ווילאנד ווארדע הערביינעריפֿען, אונד ער ערצעהלטע אויף לעסטערס פֿראגען אללע אומשטענדע, דיא פֿערהענגניס-פֿאָללען ערייגניססע, דיא אמי צור פֿלוכט געטריעבען, אונד איהר לעבהאפֿטעס פֿערלאנגען, זיך אין דען שוטץ איהרעס מאננעס צו בעגעבען, וואָביא ער זיך אויף דאס צייגניס דער שלאָסוואכע אין קעניללוואָרטה בעריעף, וועלכע עס געזעהן, וויא לעבהאפֿט זיך אמי, דיא פֿאָן דער וואכע פֿיר איינע שוישפּיעלערין געהאלטען ווארדע, גלייך ביא איהרער אנקונפֿט נאָך דעם גראַפֿען פֿאָן לעסטער ערקונדיגטע. —

„גאָטט אים הימעל! (ריעף יעטצט גראַף לעסטער) יעטצט דורכבליקע איך דיא פֿינסטערע וועלט ווארניא'ס פֿאָללשטענדיג, דיא אונגליקליכע איזט יעטצט גאנץ אין זיינער געוואלט."

„אבער איך האָפֿפֿע צו גאָטט, דאס דיעזער שורקע קיינע בעפֿעהלע האט, וועלכע דער אונגליקליכען געפֿערליך זיין קאָננטען."

„ניין! ניין! ניין! (ריעף לעסטער וויא וואהנזינניג) איך זאגטע וואָהל דיעזעם סאטאן, דיעזעם פֿערפֿיהרער, עטוואס אים וואהנזינניגע, דאָך האבע איך עס בערייטס דורך איינען באָטען וויעדערריפֿען, דען איך איילינ נאכשיקטע — אונד זיא מוס יעטצט זיכער זיין!"

„יא! זיא מוס זיכער זיין (זאגטע טרעססיליאן), אונד איך מוס מיך פֿאָן איהרער זיכערהייט איבערצייגען. מיין